

Vlaams
Parlement

vergadering **C231**
zittingsjaar 2014-2015

Woordelijk Verslag

Commissievergadering

Commissie voor Wonen, Armoedebelid en Gelijke
Kansen

van 7 mei 2015

INHOUD

VRAAG OM UITLEG van Valerie Taeldeman aan Liesbeth Homans, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Inburgering, Wonen, Gelijke Kansen en Armoedebestrijding, over de patrimoniumenquête – 2020 (2014-2015)	3
VRAAG OM UITLEG van Björn Anseeuw aan Liesbeth Homans, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Inburgering, Wonen, Gelijke Kansen en Armoedebestrijding, over het traject naar performantere sociale huisvestingsmaatschappijen – 2031 (2014-2015)	6
VRAAG OM UITLEG van Mercedes Van Volcem aan Liesbeth Homans, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Inburgering, Wonen, Gelijke Kansen en Armoedebestrijding, over last bescheiden woningaanbod – 1748 (2014-2015)	8
VRAAG OM UITLEG van An Christiaens aan Liesbeth Homans, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Inburgering, Wonen, Gelijke Kansen en Armoedebestrijding, over de registratie van huurcontracten – 1990 (2014-2015)	9
VRAAG OM UITLEG van Bart Van Malderen aan Liesbeth Homans, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Inburgering, Wonen, Gelijke Kansen en Armoedebestrijding, over het Vlaams Actieplan Armoedebestrijding (VAPA) – 1967 (2014-2015)	
VRAAG OM UITLEG van An Moerenhout aan Liesbeth Homans, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Inburgering, Wonen, Gelijke Kansen en Armoedebestrijding, over de voorlopige versie van het Vlaams Actieplan Armoedebestrijding (VAPA) – 1985 (2014-2015)	13

VRAAG OM UITLEG van Valerie Taeldeman aan Liesbeth Homans, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Inburgering, Wonen, Gelijke Kansen en Armoedebestrijding, over de patrimoniumenquête – 2020 (2014-2015)

Voorzitter: de heer Lorin Parys

De voorzitter: Mevrouw Taeldeman heeft het woord.

Mevrouw Valerie Taeldeman (CD&V): Voorzitter, minister, collega's, in het kader van het Vlaams Energierenovatieprogramma 2020 (ERP 2020) is het de bedoeling om tegen 2020 volgende doelstellingen te verwezenlijken in de sociale woningen in Vlaanderen: alle daken isoleren, alle enkel glas te vervangen door isolerend glas en verouderde verwarmingsketels verbannen en vervangen. Deze inspanningen moeten ervoor zorgen dat elke Vlaming tegen 2020 in een energiezuinige woning terecht kan.

In 2010 voerde de Vlaamse Maatschappij voor Sociaal Wonen (VMSW) een patrimoniumenquête inzake de energetische kenmerken van sociale woningen uit bij alle sociale huisvestingsmaatschappijen om de stand van zaken in het sociaal woonpatrimonium in kaart te brengen. Uit de bevraging van 2010 bleek dat ongeveer de helft van de bestaande sociale woningen één of meerdere ingrepen zou moeten ondergaan om te voldoen aan de doelstellingen van ERP 2020. Met andere woorden: om het sociaal woningbestand op energetisch vlak op het geplande niveau te krijgen, zijn grote inspanningen nodig.

Om na te gaan in hoeverre er sinds 2010 vooruitgang geboekt werd en hoe de huidige energetische situatie van het sociaal woonpatrimonium er uitziet, werd de patrimoniumenquête opnieuw uitgevoerd. Deze bevraging zal ook in de toekomst om de twee jaar herhaald worden om zo de situatie te blijven opvolgen en de evolutie op dit vlak te blijven monitoren.

Ik heb hierover al eens een vraag gesteld, maar toen ging het over tussentijdse resultaten. Het was toen wachten op de nieuwe bevraging die inmiddels is afgelopen. Minister, wat zijn de belangrijkste resultaten van de recente patrimoniumenquête? Welke evoluties zijn er waar te nemen ten opzichte van de vorige patrimoniumenquête in 2010? Voldoet dit aan de vooropgestelde verwachtingen? Zijn er in de resultaten grote verschillen waar te nemen tussen de provincies en/of tussen het soort woonegelegenheden, namelijk tussen huizen of appartementen? Zo ja, welke en wat is hier volgens u een mogelijke verklaring voor? Plant u op basis van de resultaten van de patrimoniumenquête nieuwe maatregelen te implementeren of bestaande te wijzigen? Heeft dit gevolgen voor de budgetten?

De voorzitter: De heer Anseeuw heeft het woord.

De heer Björn Anseeuw (N-VA): Voorzitter, minister, collega's, wij delen de bekommernis van mevrouw Taeldeman. Het is belangrijk dat een aantal engagementen worden genomen om tegemoet te komen aan de resultaten van de patrimoniumenquête. Als ik me niet vergis, minister, hebt u vorige week in antwoord op een vraag van mevrouw Coppé gezegd dat men tegen de tweede visitatieronde van de SHM's in 2016 zou moeten beschikken over een goede inventaris van het eigen patrimonium en over een meerjarenplanning voor renovatie.

We hebben het vorige week ook gehad over de concrete invulling van de energiecorrectie. Ook deze oefening zou ten goede moeten komen van deze bekommernis.

We delen dus de bezorgdheid van mevrouw Taeldeman. Er zijn inderdaad verschillende pistes die we zouden kunnen bewandelen.

De voorzitter: Minister Homans heeft het woord.

Minister Liesbeth Homans: Mevrouw Taeldeman, u hebt een zeer interessante vraag gesteld, maar u vraagt veel cijfers. Ik heb een voorbereiding met vijf tabellen, maar sta me toe dat ik ze niet letterlijk ga aflezen. Ik zal de cijfers bezorgen.

U vroeg wat de belangrijkste resultaten zijn van de meest recente patrimoniumenquête. Algemeen beschouwd, kunnen we vaststellen dat er een redelijke substantiële verbetering is van de energetische toestand van het patrimonium tussen de periode 2010-2014. Waar in 2010 nog bijna de helft van de woningen – 48 procent – een of meerdere ERP-knelpunten vertoonde – dakisolatie, enkel glas, verouderde verwarming –, daalde dit aandeel naar 33 procent. Het is natuurlijk nog altijd veel te veel. Ik ben niet tevreden met 33 procent, maar het is toch een verbetering van 15 procent op vier jaar tijd.

De vooruitgang is het meest uitgesproken op het niveau van dakisolatie. Voor de huizen gaat het om bijna een halvering van het aantal huizen zonder dakisolatie. In absolute cijfers werden in de periode 2011-2014 11.269 huizen van dakisolatie voorzien. Ik zal u het bijbehorende tabelletje met allerlei percentages bezorgen.

Zoals reeds aangestipt, is de vooruitgang bij de huizen groter dan bij de appartementen. De verklaring daarvoor is vrij logisch. In huizen kan men immers op een gemakkelijker manier quick wins realiseren. Appartementengebouwen vergen een meer totale aanpak.

Er zitten behoorlijk wat verschillen tussen de provincies. West-Vlaanderen, met een historisch groter aandeel huizen dan appartementen in het sociale woonpatrimonium, realiseerde een halvering van het aantal woningen zonder dakisolatie en centrale verwarming. Gezien de grote aantallen is dat een hele prestatie.

In de provincies Antwerpen en Vlaams-Brabant werd meer ingezet op totaalrenovaties en vervangingsbouw van appartementengebouwen. Dat is niet zo abnormaal, aangezien de provincie Antwerpen historisch gezien veel meer appartementengebouwen dan woningen heeft. De provincies Limburg en Vlaams-Brabant staan er relatief het beste voor, omdat ze redelijk beheersbare renovaties achter de rug hebben.

De provincie Oost-Vlaanderen, mevrouw Taeldeman, loopt sterk achter en is eigenlijk de slechtste leerling van de klas, met nog bijna 30 procent van de woningen zonder dakisolatie. Dat heeft natuurlijk ook te maken met de grote concentratie aan appartementengebouwen in steden als Gent. Dat is dezelfde problematiek als in Antwerpen.

Ook hiervan heb ik een tabelletje, mevrouw Taeldeman, met percentages van wat er per provincie gebeurt is.

U vroeg ook of ik nieuwe maatregelen plan op basis van de resultaten van de patrimoniumenquête, maar daar zijn we eigenlijk vorige week al op ingegaan bij de vraag om uitleg van mevrouw Coppé. Ik zal de belangrijkste zaken nog eens herhalen. Sinds midden 2014 werden er twee nieuwe initiatieven genomen om de renovatie van het patrimonium, waaronder ook de energetische aspecten, op een meer gestructureerde manier aan te pakken. De VMSW heeft in samenwerking met het agentschap Wonen-Vlaanderen een opleiding georganiseerd voor de sociale huisvestingsmaatschappijen (SHM's) om de minimale kwaliteitsnormen nog meer onder de aandacht van de maatschappijen te brengen. Die cursus omvatte zowel een theoretisch luik als een praktisch luik. Ik heb vorige week al het voorbeeld van de demowoning in Antwerpen aangehaald. Dat is een goed voorbeeld van hoe je sociale huisvestingsmaatschappijen bewust kunt maken van deze problematiek.

De SHM's kregen zo meer inzicht in de vereisten van de normen en kunnen er rekening mee houden in hun renovatieplannen. Daarnaast wordt er gewerkt om de renovatiebehoeften systematischer in beeld te brengen, en dat op een manier dat die vergelijkbaar is tussen de SHM's, zodat er echt volgens prioriteiten middelen kunnen worden toegewezen. Daarom nam de VMSW samen met de Vereniging van Vlaamse Huisvestingsmaatschappijen (VVH) het initiatief om een aantal SHM's samen te zetten en samen na te denken over hoe een sociale huisvestingsmaatschappij met een renovatieplanning zou moeten beginnen.

Die werkgroep zal de inventaris van het patrimonium nu systematisch en structureel aanpakken, zodat het een instrument is dat nog vele jaren kan meegaan. Het is goed dat we nu een instrument ontwikkelen dat we enige jaren kunnen blijven gebruiken, in plaats van elk jaar te moeten vaststellen dat het systeem ontoereikend is en telkens iets nieuws te moeten uitvinden. De bedoeling is om een lijst op te stellen met criteria en kenmerken van de woningen die bekeken zouden moeten worden als een SHM een inventaris van zijn patrimonium maakt.

Op die manier hoop ik te kunnen beschikken over een instrument dat de staat van het patrimonium kan monitoren op een manier die vergelijkbaar is voor alle SHM's. Die criteria kunnen dan dienen om een renovatieplanning uit te tekenen en om de juiste prioriteiten te bepalen, zodat de middelen voor renovatie zo rationeel mogelijk worden gebruikt, verdeeld en ingezet.

De voorzitter: Mevrouw Taeldeman heeft het woord.

Mevrouw Valerie Taeldeman (CD&V): Minister, ik wil u danken voor uw uitgebreid antwoord en de tabelletjes, waar ik zeker inspiratie uit kan putten.

U zegt dat er een verbetering wordt vastgesteld. In 2010 kampte 48 procent van de woongelegenheden nog met knelpunten. Deze enquête dateert van 2014. We vallen terug op 33 procent. Er is wel degelijk een verbetering merkbaar in vier jaar. Volgens het Energierenovatieprogramma 2020 is het de bedoeling om in 2020 geen enkele woongelegenheden meer te hebben met knelpunten. Hoe schat u die situatie in? Acht u dat haalbaar? Kunnen de knelpunten worden weggewerkt in een periode van vijf jaar?

U zegt dat er een grote verbetering is in het segment van de woningen. Die is gerealiseerd door quick wins. Waarschijnlijk heeft dat te maken met de REG-premies (rationeel energiegebruik) die ter beschikking staan van de sociale huisvestingsmaatschappijen. We zien dat de REG-budgetten heel goed worden gebruikt.

Maar dat betekent dat wat nu nog overblijft, werken zijn die een totale renovatie en vervangingsbouw inhouden. Het gaat waarschijnlijk nog om een segment waarvoor grondige werken nodig zijn, terwijl de voorbije vijf jaar de quick wins werden gerealiseerd. De vorige keer werd er ook een raming gemaakt van de resterende kostprijs om het Energierenovatieprogramma 2020 te halen. Is die raming ook gemaakt in het kader van de grootschalige patrimoniumenquête?

Het is ook al eens aangekaart in de commissie dat de REG-premies een enorm grote stimulans zijn voor de sociale huisvestingsmaatschappijen. Op die manier worden heel veel quick wins gerealiseerd. Maar we zitten ook met het budget van het Vlaams Klimaatfonds. De sociale huisvestingsmaatschappijen hebben al aangekaart dat die vier voorwaarden die moeten worden vervuld, moeilijk haalbaar zijn. Zit daar al enige beweging in? Mogen we daar iets verwachten?

De voorzitter: Minister Homans heeft het woord.

Minister Liesbeth Homans: Mevrouw Taeldeman, in het kader van het Energierenovatieprogramma 2020 is het inderdaad de bedoeling dat geen enkele

woning nog een van die gebreken zou vertonen. U verwijst terecht naar het Klimaatfonds. Enkele weken geleden hebben we die problematiek hier ook besproken. Toen heb ik gezegd dat een van de grote struikelblokken is dat het over grondige renovatieprojecten moet gaan. Veel sociale huisvestings-maatschappijen vinden het heel ingewikkeld. Het zou beter zijn als ze het ook gedeeltelijk zouden kunnen aanwenden, in plaats van verplicht voor één groot renovatieproject.

De middelen van het Klimaatfonds zijn in de schoot van de Vlaamse Regering, ondanks mijn veelvuldig aandringen, nog steeds niet verdeeld. Misschien kunt u mij helpen, door minister Schauvliege op deze noodzaak te wijzen. Maar ik ben er zeker van dat zij zich bewust is van de problematiek. We moeten snel overgaan tot een verdeling van de middelen van het Klimaatfonds.

Tegelijk is het nodig om te sleutelen aan de voorwaarden waaraan de sociale huisvestingsmaatschappijen moeten voldoen om middelen uit dat fonds te kunnen krijgen voor renovaties. Ik ben het volledig met u en de sociale huisvestingsmaatschappijen eens dat het vaak te complex is en om te grote projecten gaat.

De REG-premies zitten inderdaad in de lift. De sociale huisvestingsmaatschappijen worden zich meer en meer bewust van het feit dat dit instrument ook kan worden gebruikt bij renovaties. Ik denk dat er nog veel aanvragen bij zullen komen en dat die dus ook goed kunnen worden ingezet in de toekomst.

De raming is nog niet opgemaakt. Zodra we die hebben, zal ik die u ook onmiddellijk bezorgen.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Björn Anseeuw aan Liesbeth Homans, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Inburgering, Wonen, Gelijke Kansen en Armoedebestrijding, over het traject naar performantere sociale huisvestingsmaatschappijen – 2031 (2014-2015)

Voorzitter: de heer Lorin Parys

De voorzitter: De heer Anseeuw heeft het woord.

De heer Björn Anseeuw (N-VA): Minister, tijdens deze regeerperiode beoogt de Vlaamse Regering een minimale schaalgrootte voor de sociale huisvestingsmaatschappijen (SHM) van duizend sociale woningen in een al dan niet aaneengesloten werkingsgebied. Verschillende sociale huisvestingsmaatschappijen denken mee in dit traject en denken ook na over hun mogelijkheden om samen te werken.

We stellen vandaag vast dat, indien er meer dan één sociale huisvestingsmaatschappij actief is op een werkingsgebied, het al te vaak gebeurt dat gezinnen zich moeten aanmelden bij verschillende wachtlijsten. Fusies zijn één manier om dat op te lossen en ervoor te zorgen dat gezinnen zich maar één keer moeten aanmelden.

Na de fusiebeweging bestaat de kans dat er twee grote SHM's overblijven in één gemeente. Ook de omgekeerde situatie kan bestaan: sommige SHM's zullen gemakkelijk aan de duizend wooneenheden geraken of hebben die al bereikt. Ze vragen zich af of ze nog verder op zoek moeten gaan naar partners.

Minister, overweegt u om de programmatie van nieuwe wooneenheden in het kader van het bindend sociaal objectief (BSO) mee te tellen bij het berekenen van het schaalniveau van de SHM's? Acht u het opportuun om binnen één

gemeente of werkingsgebied het behoud van maar één SHM te stimuleren, ook al is het minimale schaalniveau reeds bereikt? Overweegt u om ook de sociale huisvestingsmaatschappijen die zich enkel focussen op sociale koop uit te nodigen en te betrekken in de fusieoperatie met gemengde en huur-SHM's?

De voorzitter: Minister Homans heeft het woord.

Minister Liesbeth Homans: Mijnheer Anseeuw, u vraagt of ik overweeg om de programmatie van nieuwe wooneenheden in het kader van het BSO mee te tellen bij het berekenen van het schaalniveau van de SHM's. U refereert aan het regeerakkoord en de beleidsnota waarin staat dat tegen 2019 elke SHM minimum over duizend huurwoningen moet beschikken. Dat is voor iedereen duidelijk. Momenteel zit een derde van om en bij de honderd SHM's onder die schaalgrootte. Ze hebben dus op dit ogenblik geen duizend woningen. Het zijn vooral die maatschappijen die goed moeten nadenken over de manier waarop ze de minimale schaalgrootte kunnen bereiken. Fusies zijn een middel, maar dat hoeft niet het enige te zijn. SHM's kunnen trachten om autonoom dat objectief te bereiken. Dat kan alleen door het bijbouwen van meer sociale huurwoningen.

Zal ik SHM's sanctioneren die op 1 januari 2019 slechts 990 sociale huurwoningen in beheer hebben? Dat hangt een beetje af van de geleverde inspanningen. Als er op dat moment al een zeer doorgedreven fusie is die nog niet volledig is afgerond, lijkt het me niet billijk om de betrokken SHM's daarvoor te sanctioneren. Is er bijvoorbeeld al veel bijgebouwd maar zitten nog enkele projecten in de pijplijn die redelijk snel zullen worden opgeleverd na 1 januari 2019, dan zullen we daar ook rekening mee houden en moeten we niet per definitie onmiddellijk overgaan tot het sanctioneren van de maatschappijen.

U vroeg of het opportuun is om binnen één gemeente het behoud van maar één SHM te stimuleren, ook al is het minimale schaalniveau reeds bereikt. De SHM's hebben momenteel al werk genoeg om een aantal doelstellingen te bereiken, zoals de minimale schaalgrootte en het bindend sociaal objectief bereiken samen met de gemeenten waar ze actief zijn. Ze staan voor grote uitdagingen. Dat kan niet een van de doelstellingen zijn. Een SHM per gemeente is niet goed. Er zijn voorbeelden genoeg dat ze kunnen samenwerken en dat het in iets grotere gemeenten en steden nodig is dat er meer dan één SHM actief is.

U hebt het in uw vraag over gezinnen die zich moeten inschrijven op verschillende wachtlijsten als in een gemeente meerdere SHM's actief zijn. Dat aspect wordt meegenomen in de ronde van de visitatiecommissies. Er bestaan al goede praktijken in verschillende gemeenten waar er één centraal inschrijvingsregister bestaat en waar verschillende SHM's actief zijn. In Antwerpen zijn ze daarin al heel ver gevorderd. De drie maatschappijen, namelijk Woonhaven, ABC en De Ideale Woning zijn van plan om één centraal inschrijvingsregister te hebben. Voor de kandidaat-huurder is het redelijk lastig om zich elke keer te moeten verplaatsen. Ook is er dikwijls niet echt een afstemming tussen de wachtlijsten. Om te kunnen tellen, is het niet altijd duidelijk hoeveel mensen nu concreet op de wachtlijsten staan. Soms zijn er dubbeltellingen omdat men op verschillende wachtlijsten staat. Men probeert die eruit te halen, maar er blijven mankementen in zitten. Uw bekommernis is terecht. Het is overbodig werk dat men zich bij verschillende SHM's moet inschrijven op de wachtlijsten. Dat moet echter niet per definitie worden opgelost door maar één SHM actief te laten zijn in een gemeente. SHM's kunnen zelf ook afspraken maken om tot een centraal inschrijvingsregister te komen.

U vraagt tot slot of ik overweeg om ook de sociale huisvestingsmaatschappijen die zich enkel focussen op sociale koop, te betrekken in de fusieoperatie. Sociale huisvestingsmaatschappijen die zich enkel focussen op sociale koop, bevinden zich in een zeer specifieke situatie. Ze hebben geen vast sociaal patrimonium

want alles wat ze hadden, hebben ze verkocht. Het is nogal moeilijk om te zeggen dat ze duizend woningen moeten hebben want ze hebben eigenlijk niets in beheer omdat de woningen worden verkocht. Deze fusieoperatie staat niet in het regeerakkoord of de beleidsnota. Het zou niet billijk zijn om de schaalgrootte van duizend woningen ook aan hen op te leggen.

De voorzitter: De heer Anseeuw heeft het woord.

De heer Björn Anseeuw (N-VA): Mijn belangrijkste vraag was de eerste vraag. Ik denk dat een aantal SHM's een beetje gerustgesteld zullen zijn omdat u de nodige pragmatiek aan de dag wilt leggen, zonder dat u de ambitie van de efficiëntieoefening laat varen.

Mijn tweede en derde vraag passen een beetje in hetzelfde kader. Het gaat mij vooral om de efficiëntie van de schaalgrootte, op niveau van overheadkosten, op niveau van besturen. Het is misschien nuttig om de SHM's niet onmiddellijk te belasten met een extra fusieoefening om te komen tot één SHM, maar we zouden dit wel in de verdere toekomst kunnen onderzoeken om consequent de efficiëntie van de sociale huisvestingssector te verhogen.

Mijn derde vraag is ook gericht op zo veel mogelijk efficiëntie en zo weinig mogelijk overheadkosten bij de organisatie van de sociale huisvestingssector. Daarom heb ik de vraag gesteld naar de sociale koopsector. In een volgende stap kunnen we dit misschien wel mee in rekening brengen. Ik volg u als u zegt dat we niet alles in één keer moeten doen. Het is belangrijk dat wat nu op stapel staat, op een goede manier kan gebeuren. Het zou al heel wat zijn als we dit deze legislatuur klaar krijgen.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Mercedes Van Volcem aan Liesbeth Homans, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Inburgering, Wonen, Gelijke Kansen en Armoedebestrijding, over last bescheiden woningaanbod – 1748 (2014-2015)

Voorzitter: de heer Lorin Parys

De voorzitter: Mevrouw Van Volcem heeft het woord.

Mevrouw Mercedes Van Volcem (Open Vld): Minister, in een nota van de Vlaamse Regering ter evaluatie van het decreet van 27 maart 2009 betreffende het grond- en pandenbeleid stelt u dat de administratie het voortbestaan van de last bescheiden woonaanbod in vraag stelt. We hebben het document ook gekregen. "Aangezien het instrument niet bijdraagt aan de doelstelling om een betaalbaar woonaanbod te realiseren, dient het beleid zich de vraag te stellen of een overheidsoptreden gerechtvaardigd is."

Het agentschap Wonen-Vlaanderen stelt vervolgens dat het een optie is om een effectieve stimulans in te voeren voor private actoren om een 'betaalbaar' bescheiden woonaanbod op de markt te brengen.

Minister, volgt u de administratie in haar redenering dat overheidsoptreden niet gerechtvaardigd is? Zult u uw beleid in dezen bijsturen? Zult u de private actoren aanmoedigen om een bescheiden woonaanbod op de markt te brengen? Zult u dus eerder van een vraaggestuurd beleid vertrekken dan van een aanbodgestuurd beleid?

De voorzitter: De heer Anseeuw heeft het woord.

De heer Björn Anseeuw (N-VA): Uit schattingen van de sector zelf blijkt dat bijna 80 procent van de nieuwbouwwoningen een bescheiden woning is. Dan is de vraag vrij voor de hand liggend: moeten we de definitie niet opnieuw invullen zonder dat een aantal principes – betaalbaarheid, beschikbaarheid, kwaliteit – worden losgelaten?

De voorzitter: Minister Homans heeft het woord.

Minister Liesbeth Homans: Mevrouw Van Volcem, u hebt de nota grondig doorgenomen. Het is goed dat ook de parlementsleden weten wat er in de Vlaamse Regering wordt beslist en besproken. Vandaar dat we het document ook hebben overgemaakt in alle openheid.

Mevrouw Van Volcem, ik kan u wel zeggen dat uw vragen net iets te vroeg komen. *(Opmerkingen van mevrouw Mercedes Van Volcem)*

Ik zal antwoorden, maar dat biedt u natuurlijk wel de opportuniteit van een vervolgvraag.

Mijn medewerkers en mijn administratie zijn grondig aan het onderzoeken welke gevolgen er worden verbonden aan de conclusie van het evaluatierapport over het grond- en pandenbeleid, waar u naar verwijst. Wij hopen daarmee na de zomer klaar te zijn.

Er is inderdaad het onderscheid tussen de bescheiden woningen die door een SHM worden gebouwd en de bescheiden last zoals die wordt gedefinieerd in het Grond- en Pandendecreet die, voor alle duidelijkheid, niet is vernietigd door het Grondwettelijk Hof.

De heer Anseeuw heeft al een aantal deeltjes van mijn laatste antwoord gegeven. Hij was correct in zijn redenering. Er wordt inderdaad geschat dat 80 procent van de nieuwbouwwoningen die zijn gebouwd door private ontwikkelaars, de normen van een bescheiden woning niet overtreffen: een kavel van maximum 500 vierkante meter, een volume van maximum 500 kubieke meter. De vraag kan dan openlijk gesteld worden naar de toegevoegde waarde van dit instrument als dit reeds de norm is op de woonmarkt. Er zijn verschillende mogelijkheden variërend van het afschaffen van dit instrument tot het herijken ervan. In de nasleep van de evaluatie van het decreet is het Agentschap Wonen-Vlaanderen dit verder aan het onderzoeken met de stakeholders. Na de zomer komen we dus met de resultaten en zullen we misschien een concreter antwoord kunnen geven op uw toch wel terechte vragen die, jammer genoeg, een klein beetje te vroeg komen.

De voorzitter: Mevrouw Van Volcem heeft het woord.

Mevrouw Mercedes Van Volcem (Open Vld): Wordt vervolgd in september.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van An Christiaens aan Liesbeth Homans, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Inburgering, Wonen, Gelijke Kansen en Armoedebestrijding, over de registratie van huurcontracten – 1990 (2014-2015)

Voorzitter: de heer Lorin Parys

De voorzitter: Mevrouw Christiaens heeft het woord.

Mevrouw An Christiaens (CD&V): Voorzitter, minister, collega's, verhuurders op de private markt zijn, sedert 1 januari 2007, verplicht om huurcontracten te registreren bij het bevoegde registratiekantoor.

Die registratie is zeker niet zonder belang. Door de registratie van een huurcontract krijgt dit contract een 'vaste datum'. De huur wordt dan tegenstelbaar aan derden. Indien bijvoorbeeld het huurcontract niet geregistreerd is, is bij een verkoop van het verhuurde onroerend goed dat voor huisvesting is bestemd en als hoofdverblijfplaats wordt gebruikt de huurder niet wettelijk beschermd tegen uitzetting door de nieuwe eigenaar-verhuurder omdat deze laatste niet gebonden is door dit contract. Voor verhuurders kan een niet-registratie dan weer nadelig zijn omdat de huurder dan het huurcontract kan opzeggen zonder opzegperiode en zonder vergoeding.

Alhoewel er dus voor zowel de verhuurder als de huurder negatieve gevolgen kunnen zijn, leren cijfers uit het Grote Woononderzoek evenwel dat nog ruim een kwart van de huurcontracten niet geregistreerd zijn. Gezien de wettelijke verplichting en de verregaande gevolgen van niet-registratie, is dit toch wel een merkwaardige vaststelling.

Minister, aan welke factoren is dit hoge aantal niet-geregistreerde huurcontracten te wijten? Is er controle op de registratie? Kan dat? Kunnen we er gevolgen aan verbinden? Welke initiatieven hebt u al genomen om het aantal niet-geregistreerde huurcontracten terug te dringen?

De voorzitter: De heer Anseeuw heeft het woord.

De heer Björn Anseeuw (N-VA): Als ik me niet vergis, is Vlaanderen in het kader van de zesde staatshervorming bevoegd voor de burgerrechtelijke aspecten van de registratieverplichting, maar de fiscale registratieverplichting blijft een federale bevoegdheid. Dankzij die formidabele zesde staatshervorming is er dus een gedeelde exclusieve bevoegdheid. Dat neemt niet weg dat uw bekommernis wel terecht is, mevrouw Christiaens.

Minister, hoe kan Vlaanderen controleren? Het gevaar dat om de hoek loert en waartegen de huurders en de verhuurders moeten worden beschermd, is het gevaar van de dubbele registratieverplichting. We mogen er toch niet toe komen dat Vlaanderen een apart registratiesysteem moet opzetten en de federale overheid ook. Op welke manier kunnen we ervoor zorgen dat er geen dubbele registratieverplichting komt van hetzelfde huurcontract?

De voorzitter: Mevrouw Partyka heeft het woord.

Mevrouw Katrien Partyka (CD&V): Ik denk dat het een van de problemen was dat in het groenboek Staatshervorming werd aangekaart. Voor de regionalisering van de huurbevoegdheid was de registratie een federale bevoegdheid. Zijn er afspraken gemaakt met de federale registratie op welke manier de Vlaamse overheid kan beschikken over de gegevens? Het was een van de pijnpunten die werden aangehaald in het groenboek.

De gegevens zijn belangrijk om verschillende redenen. Het is alleen al belangrijk om over de data te beschikken om na te gaan wat er verkeerd loopt. Die data zijn een federale bevoegdheid en er moeten afspraken worden gemaakt om erover te kunnen beschikken.

De voorzitter: Minister Homans heeft het woord.

Minister Liesbeth Homans: Mevrouw Christiaens, uw vragen zijn terecht en heel interessant maar ik heb geen enkele bevoegdheid in alle vragen die u hebt gesteld.

Ik kan niet controleren want de registratie van de huurcontracten is een federale bevoegdheid en zit bij de FOD Financiën. Wij hebben daar niets over te zeggen. Ik vind dat zeer jammer. We zouden eigenlijk een databank moeten hebben, zoals mevrouw Partyka ook zegt, maar we hebben ze niet. Krijgen we toegang? Ja, maar het is niet altijd even simpel om toegang tot die databank te kunnen krijgen. Is ze onvolledig? Dat is niet mijn verantwoordelijkheid en ook niet mijn bevoegdheid. Waarom zou het fantastisch goed zijn geweest, als dit in het kader van de zesde staatshervorming mee zou zijn overgekomen, voor bijvoorbeeld de automatische toekenning van de rechten? Huursubsidies zijn afhankelijk van een huurcontract dat men moet voorleggen. Het zou heel simpel zijn als Vlaanderen, om bijvoorbeeld die subsidie te kunnen toekennen, een eigen databank zou hebben. Nu zijn we afhankelijk van een federale databank waar we niets over te zeggen hebben, die totaal niet volledig is en ook niet up-to-date wordt gehouden.

Mevrouw Partyka, ik wil natuurlijk heel veel afspraken maken en ik zal dat ook doen, want die databank is voor ons wel belangrijk in het kader van het meer performant kunnen geven van automatische rechten aan mensen. Sta me toe om te zeggen dat het nog beter was geweest, als die bevoegdheid gewoon mee was overgekomen, want als ik over alles wat nog federale bevoegdheid is, afspraken moet maken – en ik zal dat wel doen, geen enkel probleem –, blijf ik bezig. Ik vind het zeer jammer dat om een homogeen eigen woonbeleid te kunnen voeren – en er zijn inderdaad zeer veel zaken overgekomen zoals de huurwetgeving op 1 juli 2014 –, er bepaalde zaken ontbreken en federale bevoegdheid zijn gebleven.

Mevrouw Partyka, u schudt uw hoofd en het is misschien een beetje overdreven in uw ogen, maar ik zal u een zeer absurd voorbeeld geven. De fiscaliteit van de eerste woning is Vlaams, de fiscaliteit van de tweede woning is federaal. Hoe je dan als overheid een performant en coherent en homogeen woonbeleid kan voeren, is mij een klein raadsel. De zesde staatshervorming is wat ze is. We zullen het hier ook niet oplossen.

Mevrouw Christiaens, ik raad u wel aan om ook een federale collega aan te spreken, want uw vragen zijn terecht. Het is goed om de federale overheid er attent op te maken dat het accuraat bijhouden van al die gegevens in die databank, goed zou zijn. U spreekt over een verplichting zowel voor de verhuurder als voor de huurder, maar momenteel geldt de verplichting enkel voor de verhuurder.

Alhoewel het niet onze bevoegdheid is, maakt Vlaanderen sinds de overheveling van de huurwetgeving, een link van alle websites naar de federale website om de mensen wegwijs te maken en te wijzen op de noodzaak van de registratie van een huurcontract, wat momenteel enkel verplicht is voor de verhuurder. Het kan beide partijen enkel ten goede komen.

De voorzitter: Mevrouw Christiaens heeft het woord.

Mevrouw An Christiaens (CD&V): Minister, ik dank u voor uw antwoord. De bedoeling van mijn vraag was niet dat u meer moest gaan controleren, want dat kunt u inderdaad niet, maar wel dat u eens zou samenzitten met de verhuurders.

U krijgt blijkbaar één keer per jaar een overzicht, en daaruit blijkt nu dat een kwart niet geregistreerd is. U kunt dat dus niet opvragen of controleren wanneer u dat zelf wilt, maar we worden nu wel geconfronteerd met die cijfers uit het Grote Woononderzoek. De controle ligt dan misschien niet hier, maar we kunnen er wel aan werken, met de bevoegdheden die we hier wel hebben, en samen met de verhuurders, om dat saldo van 25 procent omlaag te krijgen.

Welke middelen went u nog aan om de verhuurders op hun verplichting te wijzen? Die niet-registratie heeft verregaande gevolgen voor de verhuurder, maar potentieel

natuurlijk ook voor de huurder, die die verplichting wellicht ook niet altijd kent. De vraag is dus niet om meer te controleren. De vraag is hoe wij er van onze kant voor zorgen dat de verhuurders er zich meer van bewust worden en die verplichting meer naleven, om zo weinig geconfronteerd te worden met de nadelige gevolgen.

De voorzitter: Mevrouw Van Volcem heeft het woord.

Mevrouw Mercedes Van Volcem (Open Vld): Minister, ik heb een vraagje in de rand. De vorige minister heeft een tool opgezet waar iedereen kon nagaan of hij te veel of te weinig huur betaalt. Is dat instrument nog actief? Die registratie levert immers data op. Wordt daarop verder gewerkt? Wordt dat uitgebreid?

De voorzitter: Mevrouw Partyka heeft het woord.

Mevrouw Katrien Partyka (CD&V): Minister, u moet mij toestaan te zeggen dat het Vlaamse woonbeleid nu niet staat of valt met de registratie van de huurcontracten. Verder willen we u positief ondersteunen. Ik stel voor dat er afspraken gemaakt worden met de bevoegde federale ministers Geens en Van Overtveldt, met wie u wel een goed contact zult hebben. Die problematiek was al gekend toen de staatshervorming in opbouw was. De Vlaamse administratie heeft dat dadelijk aangegeven. Ik denk dat er wel een oplossing mogelijk moet zijn.

De voorzitter: Mevrouw Homans heeft het woord.

Minister Liesbeth Homans: Mevrouw Partyka, ik denk dat we allebei goede contacten hebben met minstens een van de twee ministers, en in het beste geval met de twee. Ik ben het er uiteraard mee eens dat er overleg moet komen.

De eerste vraag van mevrouw Christiaens ging over controles, en die kunnen niet door mij gebeuren. Het is wel belangrijk om vanuit de Vlaamse overheid de mensen attent te maken op die verplichting en op het belang van een registratie van een huurcontract. Wij informeren mensen op onze webstek. Daarnaast is er de mogelijkheid om contact op te nemen met de administratie via een contactformulier, dat dan wordt doorgestuurd en beantwoord. Ook de gratis infolijn 1700 heeft al verschillende vragen over die problematiek beantwoord.

Er is overleg gepleegd met de verenigingen van verhuurders en huurders, om afspraken te maken om personen die nood hebben aan verdere begeleiding, te kunnen doorverwijzen naar een specifieke organisatie. Niet iedereen is immers zo bedreven in het omgaan met webstek en digitale informatie. Er zijn zeker die we op een andere manier moeten helpen.

Sensibiliseren we? Ja. Kunnen we hen dwingen? Neen. Kunnen we hen sanctioneren? Neen, want dat is onze bevoegdheid niet.

Mevrouw Van Volcem, uw bijkomende vraag ging over de huurschatter. Die bestaat inderdaad nog, maar dat staat volledig los van de registratie van huurcontracten.

De voorzitter: Mevrouw Christiaens heeft het woord.

Mevrouw An Christiaens (CD&V): Minister, bedankt voor het duidelijke antwoord. U hebt een aantal zaken opgesomd, die aangeven dat we doen wat we kunnen met de middelen die we hebben. Huurders onderschatten de negatieve gevolgen of zijn er niet van op de hoogte.

Ik sluit me aan bij wat iedereen hier gezegd heeft, namelijk dat er ongetwijfeld een constructief overleg mogelijk kan zijn, dat een positief gevolg kan geven wat betreft de data en registratie.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Bart Van Malderen aan Liesbeth Homans, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Inburgering, Wonen, Gelijke Kansen en Armoedebestrijding, over het Vlaams Actieplan Armoedebestrijding (VAPA) – 1967 (2014-2015)

VRAAG OM UITLEG van An Moerenhout aan Liesbeth Homans, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Inburgering, Wonen, Gelijke Kansen en Armoedebestrijding, over de voorlopige versie van het Vlaams Actieplan Armoedebestrijding (VAPA) – 1985 (2014-2015)

Voorzitter: de heer Lorin Parys

De voorzitter: De heer Van Malderen heeft het woord.

De heer Bart Van Malderen (sp-a): Minister, de aanleiding voor mijn vraag is het alarm dat geslagen werd door de grote koepelorganisaties die bezig zijn met uw beleidsdomein, zoals het Netwerk tegen Armoede en de Decenniumdoelen. Zij trokken een tweetal weken geleden eens te meer aan de alarmbel. Blijkbaar had u met hen een eerste versie van het Vlaamse Actieplan Armoedebestrijding (VAPA) besproken. U hebt nog enkele maanden om dat klaar te krijgen, maar als het van de betrokken organisaties afhangt, zullen die weken en maanden gebruikt moeten worden om het plan alsnog de goede richting uit te sturen. Volgens hen spuit het rapport immers mist over tegemoetkomingen voor sociaal zwakkeren.

De uitdagingen zijn gekend. Gisteren hadden we het in de plenaire vergadering nog over de vaststelling dat laaggeschoolden een toegenomen risico hebben op armoede. We zien elke week cijfers passeren van een toenemende precariteit in onze samenleving. Dat is uiteraard niet allemaal uw verantwoordelijkheid, maar men verwijt u wel dat u geen concrete en vooral geen meetbare maatregelen klaar lijkt te hebben om daaraan tegemoet te komen.

Nochtans zullen mensen in armoede door federale en Vlaamse besparingen nu al moeten inleveren. De lijst begint intussen behoorlijk lang te worden: de opgetrokken maximumfactuur voor scholen, verhoogde tarieven voor openbaar vervoer, duurdere zorgverzekering, duurdere kinderopvang. De Vlaamse Regering zou een sociale correctie invoeren om de kwetsbare groepen te sparen, maar die zal toch meer dan symbolisch moeten zijn. Ze zal groot genoeg moeten zijn om effectief impact te hebben.

Daar komt nog bij dat vanaf 2016 de afschaffing van gratis water en gratis elektriciteit een feit zal zijn. Dat zijn twee automatische toekenningen van sociale voordelen die worden afgeschaft. Ook daar blijft het koffiedik kijken in verband met een sociale correctie. Wat we al lang een steen des aanstoets vinden, is het feit dat u, na bijna een jaar als minister, in deze context vooralsnog geen armoedetoets hebt uitgevoerd.

Minister, kunt u een stand van zaken geven van het VAPA? Welke stakeholders worden betrokken bij de opmaak van het plan? Hoe gebeurt dat? Wat wordt van hen verwacht? Wat zijn de doelstellingen?

Gisteren sprak u plots over midden juli, terwijl u het voordien had over ten laatste de laatste ministerraad van het parlementaire jaar. We hebben gezegd dat het jammer zou zijn dat het parlement hier niet meer op zou kunnen reageren. Als u nu uitdrukkelijk over midden juli spreekt, vraag ik me af hoe we de werkzaamheden daaromtrent zullen organiseren, zodat het parlement ook

wezenlijk, en niet alleen in een recesperiode, zijn werk zal kunnen doen met zo'n belangrijk document in dit bevoegdheidsdomein.

Hoe reageert u op de kritiek van de koepelorganisaties? Hoe zult u bijsturen om de noden van de doelgroep centraal te stellen? Welke concrete en structurele maatregelen zullen de armoede in Vlaanderen volgens u echt doen dalen? Hoe zult u het armoedebeleid en het armoedeplan echt en structureel in functie stellen van de kwetsbare doelgroep voor wie het initieel bedoeld zou moeten zijn? Het woordje 'structureel' is daarbij nogal belangrijk, minister.

De voorzitter: Collega's, ik wil er even op wijzen dat wij als Vlaams Parlement absoluut de intentie hebben om, zoals ook is beslist in de nota 'Plenum 2014-2019' van de voorzitter, te vergaderen tot na de laatste ministerraad van de regering. Dat wil zeggen dat als er genoeg animo is om de commissie te laten bijeenkomen over het VAPA, ik jullie hier met veel plezier zal verwelkomen. De commissie bepaalt zelf haar werkzaamheden. Als daar bij de regeling der werkzaamheden een vraag toe is, schik ik mij daar met veel plezier naar.

Mevrouw Moerenhout heeft het woord.

Mevrouw An Moerenhout (Groen): Minister, er is ondertussen al veel gezegd en geschreven over het VAPA. De draftversie is gelekt, en in een krantenartikel waren twee verenigingen heel scherp voor die versie. U hebt in een opiniestuk gereageerd dat armoede te belangrijk is voor politieke spelletjes. U hebt toen, net als gisteren in de plenaire vergadering, aangegeven dat u liever eerst in stilte werkt, samen met die verenigingen, alvorens publieke uitspraken te doen.

Ik vind dat een slimme houding van u. Ik zal daar niet tegen ingaan. Maar anderzijds, als er artikels over verschijnen en als de draftversie wordt rondgestuurd, moeten wij als oppositie ook ons werk doen. Ik zal u dus een aantal vragen stellen en u vanuit Groen een aantal aanbevelingen doen, in de hoop dat u er op zijn minst voor open staat om ze op hun merites te onderzoeken.

In het bewuste artikel, verschenen in De Morgen op 24 april, zegt de voorzitter van Decenniumdoelen dat de uitdagingen om armoede aan te pakken bekend zijn, en dat je in zo'n draftversie dan toch concrete en meetbare doelstellingen zou verwachten. Het Netwerk tegen Armoede vraagt dan weer waar de beloofde sociale correctie blijft. De belofte was immers om kwetsbare groepen te sparen.

Als er over meetbare doelstellingen gesproken wordt, horen daar volgens mij minstens twee doelstellingen bij die u en de meerderheid zeker genegen zijn: de armoedetoets en de automatische toekenning van de rechten.

Zoals de heer Van Malderen al aangaf, is er in deze legislatuur nog geen armoedetoets gedaan. U hebt dat ook al geantwoord op een schriftelijke vraag. Nochtans is die armoedetoets van grote waarde, en ik ben ervan overtuigd dat u dat ook vindt. Er zijn bovendien al heel veel besparingen doorgevoerd, die een grote impact zullen hebben op de armoedecijfers. Het gaat dan over het gestegen minimumtarief voor de kinderopvang, de verhoging van de tarieven bij De Lijn, het gestegen inschrijvingsgeld, besparingen bij Kind en Gezin enzovoort.

Bent u bereid om de armoedetoets toe te passen, niet alleen op de komende, maar ook op de al genomen beleidsbeslissingen? Hebt u andere plannen om uw rol als coördinerend minister van Armoedebestrijding op te nemen ten aanzien van uw collega-ministers? Hoe gaat u hen betrekken?

Een tweede methode om armoede te bestrijden, is de automatische toekenning van de rechten. Zo is er ten eerste de automatische toekenning van de huurpremies. Uit cijfers die we hier vroeger al hebben besproken, blijkt dat veel

mensen die voor die rechten in aanmerking komen, er geen gebruik van maken. Daar kunt u als minister van Wonen en Armoedebestrijding maatregelen voor nemen.

Daarnaast zijn we er met Groen ook van overtuigd dat er te weinig mensen recht hebben op de huurpremie. Je krijgt die premie pas als je vier jaar op een sociale woning wacht. De vorige minister bracht de wachttijd terug van vijf naar vier jaar. Ik moedig u aan om, nu u minister van zowel Armoedebestrijding als Wonen bent, om beter te doen dan de vorige minister. Wilt u maatregelen nemen om bepaalde rechten, zoals de huurpremie, uit te breiden naar een grotere doelgroep?

Mijn laatste vraag gaat over de automatische toekenning van de studie-financiering. Die wordt al jaren aangekondigd door de minister van Onderwijs, maar dat komt er maar niet van. Kunt u minister Crevits een duwtje in de rug geven? Zult u ook haar betrekken bij de verdere vervollediging van het VAPA?

Ik heb mijn vragen enigszins anders toegelicht dan in de schriftelijke versie, minister, maar het zijn dezelfde vragen.

De voorzitter: Mevrouw Franssen heeft het woord.

Mevrouw Cindy Franssen (CD&V): Voorzitter, minister, collega's, het is gevaarlijk om over voorlopige versies te debatteren, daarom had ik zelf geen vraag om uitleg ingediend, maar ik sluit me graag aan. U kent onze bekommernis over de betrokkenheid van de organisaties en het middenveld bij de opmaak van het VAPA. Een van de tools daarvoor is het Verticaal Permanent Armoedeoverleg (VPAO), waar alle Vlaamse ministers een verantwoordelijkheid voor hebben. Hebt u al een stand van zaken? Als u dat nu niet kunt geven, mag dat gerust worden nagestuurd. Het VPAO is bijzonder belangrijk, omdat de ervaringsdeskundigen van het Vlaams Netwerk daar maximaal worden betrokken per thema en beleidsdomein.

Gisteren in de plenaire vergadering schrok ik ook even van de datum. In het antwoord op een vorige vraag om uitleg van mij over de Interministeriële Conferentie sprak u over 20 april 2015, als datum waarop u kon landen met het VAPA. Ik vermoed dat dat binnen de regering is, ik geef het wat marge. We weten dat decretaal bepaald is dat de Vlaamse Regering met het VAPA moet komen uiterlijk twaalf maanden na het aantreden van de regering. Het zou goed zijn dat we weten waarom die datum is uitgesteld. Natuurlijk leveren we beter degelijk werk, dan overhaast een plan neer te leggen. Ik wil u vragen om er toch voor te zorgen dat we de nodige tijd hebben om in deze commissie het VAPA grondig te bespreken.

De voorzitter: De heer De Bruyn heeft het woord.

De heer Piet De Bruyn (N-VA): Collega's, ik betreur – en dat kan ongelofelijk naïef klinken – dat een ontwerpnota over zo'n belangrijk onderwerp wordt gelekt. Het is niet de verantwoordelijkheid van de minister en ook niet van de mensen hier rond de tafel, anderen dragen daar verantwoordelijkheid voor. Ik neem aan dat men dat doet met de beste bedoelingen, maar ik vind het een onverstandige strategie, die absoluut niet vertrouwenwekkend is en waar weinig heil van te verwachten valt.

Ik begrijp wel dat collega's bekommerd zijn, zich vragen stellen en betrokkenheid tonen. Dat doen wij ook. Dat is geen punt van discussie. Wat me ook interesseert – en dat is misschien een positief punt hierin – is om eens precies van u te horen, minister, hoe het overleg is georganiseerd. Het is een zeer belangrijk punt, waarop we ook al bij de bespreking van de beleidsnota hebben gewezen, dat er inderdaad een model wordt gehanteerd waarbij de overheid en de verschillende actoren, zo breed mogelijk, betrokken zijn.

We moeten erkennen dat het goed is dat het werk grondig gebeurt. De resultaten van vorige legislaturen zijn niet goed of in elk geval niet goed genoeg, en daarvoor dragen we allemaal een deel verantwoordelijkheid, zoals ik gisteren in de plenaire vergadering ook heb gezegd. Dat men probeert zaken anders te doen en te zoeken naar nieuwe manieren om de armoedeaanpak effectief te maken, is zeer gerechtvaardigd. Als dat een paar maanden langer duurt dan we graag zouden hebben, wil ik daarmee leven. Ik begrijp heel goed dat het wat ongevoegen wekt bij een aantal collega's, maar mijn vertrouwen blijft overeind.

Wat de datum eind juli betreft, is de afspraak is inderdaad gemaakt dat we in het parlement niet enkel kunnen spreken met de minister over het VAPA, maar het grondig kunnen bespreken, suggesties kunnen doen, bedenkingen formuleren. Ik houd me beschikbaar om dat te doen op het ogenblik dat het VAPA door de regering is goedgekeurd.

De voorzitter: Minister Homans heeft het woord.

Minister Liesbeth Homans: Er zijn heel veel vragen gesteld. Ook u hebt vragen gesteld, mevrouw Moerenhout, die niet in de schriftelijke versie stonden. Ik wil best antwoorden op een ander moment, maar de vraag ging over het VAPA. U haalt er terecht allerlei problematieken bij, die ook met armoede te maken hebben, maar ik ga me focussen op de oorspronkelijke vragen. We willen dat debat wel voeren, maar dat leidt ons te ver.

De datum van 17 juli 2015 is wettelijk bepaald. Dan moet ik het VAPA definitief overmaken aan het Vlaams Parlement. De laatste vergadering van de regering is inderdaad later dan de laatste plenaire vergadering. Maar ik ben absoluut bereid om in juli op eender welke dag, al is het in het weekend, uitgebreid over het VAPA te discussiëren in de commissie.

De deadline van 20 april 2015, mevrouw Franssen, die u inderdaad in een antwoord hebt gekregen, was de datum waarop we een stakeholdersforum zouden organiseren om de draftversie voor te leggen. Dat is gebeurd op 20 april.

Ik betreur ook ten eerste dat zulke artikels, toch wel zeer eenzijdig, in de media verschijnen. Wil dat zeggen dat ik vind dat de organisaties geen mening mogen hebben? Neen, absoluut niet. Wil dat zeggen dat elke organisatie per definitie akkoord moet gaan met alles in dat VAPA? Neen, uiteraard ook niet.

Ik wil nuanceren dat het gaat om welgeteld 2 organisaties van de 46 betrokken organisaties. Wil dat zeggen dat de overige 44 organisaties enkel applaus zullen geven? Neen. Maar andere organisaties, en ik ga geen namen noemen, hebben mij wel gecontacteerd omdat ze appreciëren hoe het nu wordt aangepakt, in vergelijking met het verleden, en ze stellen dat ze kritiek liever intern uiten in de geëigende fora, waar nu wel zeer vaak de kans toe is.

De vorige legislatuur heeft de Vlaamse Regering geen structureel overleg georganiseerd, zoals wij het nu hebben uitgetekend. Ik zeg niet dat er geen overleg is geweest tussen de bevoegde minister en de organisaties, bilateraal. Toen heeft de Vlaamse Regering eerst een versie definitief goedgekeurd, en met de definitieve versie is mijn voorgangster de ronde begonnen naar de organisaties om te vragen wat ze vonden van het plan. Maar als het eerst definitief is goedgekeurd door de Vlaamse Regering, valt er nog weinig aan te passen. Er is nog een verschil tussen iets principieel of definitief laten goedkeuren.

Ik denk dat iedereen geïnteresseerd is in het traject dat dit VAPA heeft doorlopen. In juli 2014, toen ik net aangetreden was als minister, was er een voorbereiding van het VAPA door het stakeholdersforum in samenwerking met het Netwerk tegen Armoede en de vzw De Link. Ook was er een voorbereiding

door het Horizontaal Permanent Armoedeoverleg (HPOA). Daar zijn de beleidslijnen die relevant zijn om armoede op een duurzame wijze te verminderen bij gezinnen, voornamelijk met jonge kinderen, aan bod gekomen.

Op basis van het verslag van dat stakeholdersforum, onderzoek, aanbevelingen, memoranda, en het Vlaams regeerakkoord – natuurlijk, dat speelt ook een rol – werd een doelstellingskader ontwikkeld voor het VAPA met een focus op gezinnen met jonge kinderen. Ook de principes, uitgangspunten en de verdere concrete aanpak werden vastgelegd. Dat is informeel voorgelegd aan de Vlaamse Regering op 6 februari 2015. Dan is er een draftversie van het VAPA opgesteld met de acties aangeleverd door alle functioneel bevoegde ministers.

Mevrouw Franssen, u verwijst naar het VPAO. Elke functioneel bevoegde minister neemt dus ook zijn of haar acties en verantwoordelijkheid. Er werd aan elke minister gevraagd om die acties af te stemmen met de relevante actoren. Naast het overleg dat wij hebben, dus het stakeholdersforum, organiseerde elke minister ook apart het VPAO. Ook daarbij is het Netwerk tegen Armoede betrokken.

De twee organisaties zijn nu al door iedereen genoemd, en iedereen heeft het bewuste artikel in De Morgen gelezen. Het Netwerk tegen Armoede is net een van de organisaties die er van in het begin altijd bij zijn geweest, op de horizontale en op de verticale armoedeoverlegmomenten.

Dan was er de terugkoppeling van de draftversie van het VAPA op een nieuw stakeholdersforum. Dat is gebeurd op die bewuste datum 20 april 2015. Heel nieuw was ook dat we elke ingeschreven persoon op voorhand de integrale versie van de voorliggende draftnota inclusief de acties hebben bezorgd. Als je wordt gevraagd om insteken te leveren, voor de zoveelste keer, lijkt me dat goed.

Er werd hier gezegd dat het rondgestuurd zou zijn. Ik heb het niet rondgestuurd naar iedereen. Ik heb het wel doorgestuurd naar de stakeholders, omdat ik het relevant vind in het kader van participatie: als we zo'n belangrijk forum organiseren, kunnen zij zich goed voorbereiden. Hoe dat verder is verspreid, weet ik niet. Het is ook niet mijn verantwoordelijkheid. Ik heb willen aantonen dat ik alle vertrouwen heb in die organisaties, en dat heb ik nog steeds. Dat kan de werking enkel ten goede komen. Ik zal het blijven doen.

In het verleden – toch nog even het bruggetje maken – is enkel het ruime doelstellingskader bezorgd om feedback over te geven. Het middenveld heeft nooit een integrale versie inclusief acties ontvangen. Volwaardige feedback was in dat opzicht absoluut niet mogelijk: als je niet de volledige versie hebt, kun je niet op alles reageren.

De verslagen van het bewuste stakeholdersforum van 20 april 2015 heb ik overgemaakt aan de functioneel bevoegde ministers, met de vraag om rekening te houden met de feedback. Dit verslag is ook besproken op het HPOA. De nieuwe, aangepaste acties moesten op maandag 4 mei 2015, net voorbij dus, worden opgeleverd. Momenteel zijn mijn administratie en mijn kabinet bezig met het overlopen en inpassen in de draftversie van deze nieuwe acties, die door de stakeholders en de functioneel bevoegde ministers zijn aangeleverd.

Een nieuwe versie van het VAPA, die rekening houdt met alle commentaren en positieve insteken, wordt opnieuw bezorgd aan de kabinetten. Die wordt uitgebreid overlopen en bediscussieerd. Het is nuttig om intussen ook een nieuwe terugkoppeling te maken van mijn kabinet naar de stakeholders, om hen ook op de hoogte te brengen van de laatste evoluties. Als je hen van bij het begin betreft, moet je niet op een bepaald moment zeggen: het was fijn, bedankt, tot ziens. Dan kun je hen beter tot het einde van de rit betrekken. Ik ga er daarom

niet van uit dat ze met elke actie in het VAPA akkoord gaan en dat ze alles goedkeuren, maar ik vind participatie en betrokkenheid toch zeer belangrijk.

Tegen 17 juli 2015 moet dus de definitieve versie van het VAPA goedgekeurd zijn door de Vlaamse Regering en worden bezorgd aan het Vlaams Parlement. Die timing zullen we halen, geen enkel probleem. Ik heb ook al aangeboden dat ik heel de maand juli beschikbaar ben om hier dag en nacht, in het weekend, eender wanneer te vergaderen over dit belangrijke document.

Hoe ik reageer op de kritiek van de koepelorganisaties? Daarop heb ik ook al geantwoord. Ja, ze mogen kritiek hebben, maar ik vind het jammer dat ze het doen op basis van voorlopige documenten en dat het gebeurt openlijk in de krant, terwijl er overlegmomenten genoeg zijn om de – in hun ogen wellicht terechte – kritiek aan te kaarten. Ik vind dat een spijtige manier van actie ondernemen. Maar ik kan dat niet tegenhouden natuurlijk. Ik heb toch wel een trendbreuk veroorzaakt ten opzichte van en ook met het verleden, denk ik. De participatie en de betrokkenheid van de doelgroepen en organisaties zijn nog nooit zo groot geweest.

Sta me toe niet te antwoorden op alle vragen over wat in het VAPA staat en hoe ik eventueel acties ga bijsturen. Ik kan daarop niet antwoorden. Ik neem aan dat sommigen van jullie de kladversie van het VAPA al in jullie bezit hebben. Ik kan niet antwoorden omdat het van weinig respect zou getuigen ten opzichte van alle organisaties die nog bezig zijn met het verwerken van input om nog bijkomend relevante en terechte informatie te kunnen toevoegen. Ik ga niet in op gelijk welke concrete vraag die hier is gesteld over wat er in het VAPA zal staan.

Zal ik bijsturen? Ik organiseer niet voor het plezier een stakeholdersforum om een gezellige rondetafelconferentie te houden en dan achteraf te zeggen dat we geen rekening houden met de opmerkingen. Natuurlijk worden bepaalde zaken bijgestuurd en natuurlijk zullen bepaalde acties worden bijgestuurd als er waardevolle informatie wordt gegeven vanuit de organisaties. Dat gebeurt meer dan eens en op een zeer onderbouwde manier. Zij hebben veel expertise en ervaring. Ik sta ervoor open om dat mee te nemen in de plannen.

Ik antwoord dus niet op inhoudelijke vragen over het VAPA. Ik ben bereid om hier, nadat het document is overgemaakt aan het Vlaams Parlement, gelijk wanneer in de grote vakantie te komen discussiëren in verschillende vergaderingen, maar ik weet natuurlijk niet of de parlementsleden zich ook willen vrijmaken tijdens het reces. Het is aan u om die keuze te maken. Ik kan u niet dwingen. (*Rumoer*)

De voorzitter: De heer Van Malderen heeft het woord.

De heer Bart Van Malderen (sp-a): Minister, los van uw vakantieplanning wil ik enkele reacties geven.

Het valt me op hoe vaak u verwijst naar 'het verleden'. Ik zou u aanraden om te stoppen met in het verleden te leven en naar de toekomst te kijken. Daar gaat het over. Als u dan toch citeert uit het verleden, doe het dan volledig! Het zou u sieren mocht u zeggen dat de overlegstructuur die is opgezet, ook is opgezet door het eerste VAPA. De nood aan participatie is toen als een van de doelstellingen onderschreven en opgezet.

Het feit dat u formeel mensen betreft, is uiteraard correct en een na te streven doel. Het punt is dat zij in de pers uiting hebben gegeven aan het feit dat ze fundamenteel niet akkoord gaan met wat in de tekst staat. U kunt dan wel zeggen dat u hen zult betrekken, maar dat is niet door hen iets te geven waarmee ze niet akkoord gaan, naar hun mening te vragen en er dan mee door te gaan. Ik heb er akte van genomen dat u zegt dat u zult bijsturen. De vraag is

in welke richting en hoever. Als het gaat over cosmetische ingrepen, dan zullen we hier binnenkort opnieuw komen met gelijkaardige reacties. Bent u bereid om een aantal criteria aan te passen?

Ik heb er begrip voor dat u niet elke individuele maatregel wilt of kunt toelichten. Welke boodschap stuurt u als coördinerend minister uit naar uw collega-ministers? Hebt u het dossier op de tafel gelegd en gezegd dat ze er hun goesting mee moeten doen? Hebt u heel concrete vragen gesteld waaraan een verbeterde tekst zou moeten voldoen? Bijvoorbeeld, hebt u gevraagd naar afdoende en effectieve sociale correcties op een aantal besparingsmaatregelen? Die correcties zouden dan wellicht meetbaar al dan niet structureel moeten zijn. Hebt u aan uw collega-ministers gevraagd om een concreet project op de tafel te leggen inzake automatische toekenning van rechten? Hebt u gevraagd om armoedetoetsen te doen? U moet me die antwoorden niet geven, maar het is belangrijk om een inzicht te krijgen in hoe u uw taak als coördinerend minister ter harte neemt. Wat doet u? Hoe stuurt u? Hoe coördineert u? Het parlement heeft recht op die informatie.

Voorzitter, ik wil nog iets zeggen over de behandeling van het VAPA in het parlement. Bij een eerdere vraag van mevrouw Van den Brandt en mezelf had de minister toegezegd het parlement te briefen voor de regering het VAPA definitief zou goedkeuren. Dat is geen kwestie van data en geen kwestie van vakantieplanning: het gaat erom dat het parlement een plan kan bijsturen en zicht kan hebben op wat er staat aan te komen of dat het akte neemt en post factum een bespreking houdt. Toen was er sprake van 11 juli. Vandaag wordt gesproken over na de laatste ministerraad. Het gaat me echt niet om de vakantieplanning, maar over de mogelijkheid om een ernstig debat te voeren dat ook door de samenleving kan worden gevolgd. Wat brengt het op als we hier discussiëren en er bij wijze van spreken niemand anders in het land is? En wat met de mogelijkheid om hoorzittingen te organiseren? Een ernstige bespreking lijkt me dergelijk dossier waard. U bent niet verplicht om te wachten tot die datum. Een voldoende vroege inplanning is aangewezen. In het andere geval zullen we een heel steriel debat houden en dat zou ik betreuren.

De voorzitter: Mevrouw Moerenhout heeft het woord.

Mevrouw An Moerenhout (Groen): Minister, u haalt aan dat alle betrokken organisaties grote expertise en ervaring hebben en dat u die honoreert. We horen dat graag. Het is goed dat u het vertrouwen houdt en dat u participatie hoog in het vaandel draagt. Net zoals de heer Van Malderen ben ik blij te horen dat u het nodige zult doen om bij te sturen zodat zoveel mogelijk organisaties en partijen achter het plan kunnen staan.

Ik wil van de gelegenheid gebruikmaken om dieper in te gaan op één punt, namelijk het profiel van mensen in armoede. Ik heb dat gisteren in de plenaire vergadering ook al kort aangehaald, maar dat was niet het ideale forum. Ik verwacht geen antwoorden, maar het zou interessant voor u kunnen zijn om dit mee te nemen. In het rapport van de FOD staat dat de grootste risicofactor ligt bij alleenstaande laaggeschoolden, en dan vooral vrouwen, met kinderen op de huurmarkt.

Ook de zogenaamde gekleurde armoede is een heikel punt. De armoedecijfers zijn vooral bij mensen van een andere etnische afkomst alarmerend hoog. Bij mensen van niet-Europese afkomst liggen ze drie keer hoger dan bij mensen van Belgische origine. Het interessante eraan is dat het om een heel specifiek probleem gaat dat ons in staat stelt om heel specifieke oplossingen te bewerkstelligen in het VAPA.

Dat de huurmarkt een grote rol speelt, verrast ons niet. Een van de grote redenen van armoede is het te dure wonen.

Een andere grote reden voor armoede is de ongekwalificeerde uitstroom. Vandaag stroomt 14 procent jongeren uit zonder diploma. In centrumsteden zoals Vilvoorde is dat 20 procent. De cijfers van de FOD tonen aan dat een onvoldoende goede opleiding de kansen op de arbeidsmarkt aanzienlijk vermindert, waardoor deze mensen redelijk snel vervallen in armoede. In het VAPA kunt u daar goede maatregelen voor opnemen.

Ik geef een voorbeeld dat uw partij genegen is en dat veel verschil kan maken, namelijk het verlagen van de leerplicht. Vandaag is dat 6 jaar. Het zou interessant zijn om dat met één jaar naar beneden te halen tot 5 jaar. Onderzoek heeft immers aangetoond dat heel wat ouders hun kleuters wel al vroeger inschrijven dan 6 jaar, maar dat ze dan toch niet naar school gaan. Dat heeft weinig effect. Het verhogen van kleuterparticipatie is out of the box denken om armoede aan te pakken, maar het kan.

Een andere reden waarom het bovengeschetste profiel vatbaar is voor armoede, is het feit dat ze kinderen hebben. U kunt als minister van Armoedebestrijding uw rol als coördinerend minister opnemen door bij andere ministers aan te dringen op bijvoorbeeld flexibele en occasionele kinderopvang. Dat was ik gisteren beginnen te zeggen, maar ik kon mijn punt niet maken. Heel veel moeders met een kind kunnen vaak niet naar een sollicitatie gaan of de Nederlandse les volgen omdat ze geen lastminuteopvang vinden. Dat zijn gemiste kansen en het zou de armoedecijfers kunnen reduceren.

Mijn meest concrete punt is dat als u de concrete profielen onderzoekt en opzoekt, u de oplossingen veel concreter en vatbaarder kunt maken. Ik moedig u aan om in de verdere uitwerking van het VAPA rekening te houden met de profielen.

De voorzitter: De heer De Bruyn heeft het woord.

De heer Piet De Bruyn (N-VA): Er zijn denkkaders aangereikt die zinvol zijn in de bespreking van de opmaak van een armoedeplan. Ik wil even ingaan op de verlaging van de leeftijdsgrens. Nu gaat al 97,3 procent van de kleuters naar school. Of we met het verlagen van de leeftijd van 6 naar 5 jaar die 2,7 procent bijkomend naar de kleuterklas krijgen, weet ik niet. Dat is een zinvolle discussie, maar ik denk dat de impact eerder beperkt zou zijn. Deze discussie hoort ook eerder thuis in Onderwijs.

De minister heeft terecht gezegd dat participatie belangrijk is. Er is expertise, en die moet worden aangewend. Laat ons wel wezen: participatie zal nooit leiden tot een beleid of een politieke beslissing waarmee iedereen die geparticipeerd heeft, het eens is. Wat mij betreft, moet dat ook niet. Het is aan het parlement om te zien of er een voldoende democratisch breed draagvlak is. We doen dat bij voorkeur in de best mogelijke samenwerking met een zo ruim mogelijk middenveld, maar ik vind de prioriteit van de politieke besluitvorming evenzeer cruciaal.

De voorzitter: Minister Homans heeft het woord.

Minister Liesbeth Homans: Er is herhaaldelijk en terecht gevraagd of ik de insteken zal meenemen. Ik dacht dat ik in mijn initiële antwoord heel duidelijk was geweest dat het redelijk dom zou zijn om allerlei participatie- en inspraakmomenten te organiseren en er dan geen enkele rekening mee te houden. Uiteraard zal ik de insteken meenemen.

Hoe heb ik het aangepakt naar de andere ministers? Ikzelf en mijn kabinetsleden hebben alle relevante zaken in onze ogen opgelijst die in de actieplannen zouden moeten zitten van de collega-ministers. Wat moet er bijvoorbeeld zitten in het actieplan Werk, Onderwijs, Welzijn, Wonen enzovoort? Ik vond het relevant om

mijn visie als coördinerend minister van Armoedebestrijding duidelijk te maken. Hoe meer het wordt aangevuld door de functioneel bevoegde minister, hoe beter. Het is hun eigen verantwoordelijkheid om het actieplan op te leveren. De actieplannen zullen we daarna nog eens goed bekijken. Als ik vind dat een bepaald domein tekortschiet, zal ik niet nalaten om de betrokken minister tot verdere actie aan te sporen.

Er is gevraagd naar de mogelijkheid om hoorzittingen te organiseren. Ik heb geen enkel probleem met hoorzittingen, maar we moeten de wettelijke termijn halen. Ten laatste een jaar nadat de regering is aangetreden, moet het VAPA ingediend worden in het parlement. Nu hoorzittingen organiseren op basis van een document dat nog niet volledig is en dat we volop aan het aanvullen zijn met de waardevolle insteken vanuit de organisaties, is weinig zinvol. Nadien kunnen we natuurlijk wel hoorzittingen houden. Is dat een maat voor niets? Neen, want er is bepaald dat het VAPA om de twee jaar kan en moet worden geëvalueerd. Er kunnen dus tussentijdse bijsturingen gebeuren. Ik vind hoorzittingen waardevol. Het is goed dat iedereen hier aanwezig ook de insteken krijgt die wij hebben gekregen van de organisaties. Als u andere stakeholders wilt uitnodigen, geen enkel probleem.

Mevrouw Moerenhout, u haalt een aantal zeer terechte punten aan, maar ik kan niet ingaan op de inhoud van het VAPA.

Ik weet wel dat mevrouw Franssen een vraag om uitleg heeft ingediend over de problematiek van alleenstaande vrouwen met kinderen en hun armoederisico, maar ik weet niet of de commissievoorzitter ze al ontvankelijk heeft verklaard. Als we die vraag beantwoorden, kunnen we, los van het VAPA, alvast dat debat voeren.

De voorzitter: De commissievoorzitter moet nog oordelen, minister, dus laten we daarop niet vooruitlopen. In elk geval heeft het parlement nu het laatste woord.

De heer Van Malderen heeft het woord.

De heer Bart Van Malderen (sp-a): Mevrouw Moerenhout en ikzelf hebben u gevraagd om toch iets concreter te zijn, minister, omdat u systematisch antwoordt dat u wel degelijk insteken geeft, maar vervolgens niet zegt welke die dan zijn en daar gaat het tenslotte over. De aanleiding voor onze vragen was de nogal striemende kritiek van het middenveld dat het de verkeerde kant opgaat en dat ze de ministers hebben laten weten dat het beter moet. Dan moet het parlement toch controleren of die vraag naar verbetering wordt beantwoord en in welke richting, met welke intensiteit en inhoud die verbetering gestuurd wordt.

Ik stel vast dat we met een aantal collega's vragen stellen, maar geen antwoord krijgen. We krijgen geen antwoord op de vraag of efficiënte, doorslaggevende sociale correcties op pijnlijke besparingsmaatregelen worden gevraagd, of automatische toekenning van rechten als richtlijn naar vakministers wordt meegegeven, of armoedetoetsen zullen worden opgelegd. Het is niet mijn bedoeling nú hoorzittingen te organiseren, omdat dat voorbarig is, maar het lijkt me wel belangrijk dat het parlement kan onderzoeken of u en de vakministers wat in het participatieproces naar voren is gekomen, ook hebben meegenomen. We moeten dus op een gepast moment – en dat is niet midden in een vakantieperiode – hoorzittingen kunnen organiseren, zodat het parlement het geleverde werk op zijn merites kan beoordelen.

De voorzitter: Mevrouw Moerenhout heeft het woord.

Mevrouw An Moerenhout (Groen): Mijnheer De Bruyn, als ik het goed heb, is 97,5 procent van de kleuters in het onderwijs ingeschreven, maar een groot deel

van deze kinderen gaat niet naar school. Nochtans is dat een goed voorbeeld. Volgens u moeten we daarover niet praten, omdat het onderwerp in de commissie Onderwijs thuishoort. Daarop heeft de minister geantwoord dat ze als coördinerend minister niet zal nalaten haar verantwoordelijkheid te nemen en andere ministers achter de veren zal zitten. Dat is heel goed, en precies dat moeten we ook met onze hele commissie doen. Het VAPA is het belangrijkste document voor armoedebestrijding van deze legislatuur. De samenstelling van onze commissie is redelijk uniek en, minister, ik durf zelfs te zeggen dat u een historische kans hebt. Met de zesde staatshervorming kreeg u er verscheidene bevoegdheden bij, die u echt de mogelijkheid geven de armoede aan te pakken. Ik denk dan aan kinderbijslag, huurwetgeving en preventiebeleid in de gezondheidszorg. Bovendien bent u de leading lady van de N-VA, de grootste partij van de Vlaamse meerderheid. Dat is belangrijk.

De voorzitter: Er wordt met bloemen gegooid.

Mevrouw An Moerenhout (Groen): Dat zijn zelfs geen bloemen, het is de waarheid. Maar bij die hele waaier aan bevoegdheden hoort een grote verantwoordelijkheid. Minister, u hebt inderdaad de macht om andere ministers achter de veren te zitten. In mijn ogen is armoedebestrijding uw belangrijkste portefeuille. Daarom is het ongelooflijk belangrijk dat u armoede ernstig neemt en inderdaad alle commentaren en goedbedoelde hulp van de sectoren en van de heer Van Malderen en mezelf meeneemt, een VAPA op tafel legt, andere ministers aanmoedigt, ambitieuze keuzes durft te maken en er echt voor gaat.

De voorzitter: De vragen om uitleg zijn afgehandeld.